

Magistrát města Ústí nad Labem

Odbor sociální péče

Oddělení náhradní rodinné péče

Informace pro občany

NÁHRADNÍ RODINNÁ PÉČE

Formy náhradní rodinné péče:

- Náhradní rodinná péče (NRP) je forma nekolektivní péče o ohrožené děti, která je vykonávána náhradními rodiči v jejich rodině, která tak dětem umožňuje vyrůstat v prostředí, které je nejvíce podobné jejich vlastní rodině.
- Náhradní rodinná péče má přednost před péčí ústavní.
- Náhradní rodinná péče má několik forem: péče jiné osoby (tzv. svěření), pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, poručenství s osobní péčí a osvojení

OSVOJENÍ (ADOPCE)

Osvojení neboli adopce je forma náhradní rodinné péče o děti tzv. právně volné, tzn. že:

Osvojiteli se stávají rodiči dítěte zapsanými v jeho rodném listě. Mezi osvojiteli a osvojencem vznikají vztahy jako mezi rodiči a dětmi, dítě získává příjmení osvojitele. Dítě se plně začleňuje do nové rodiny, včetně vazeb na širší rodinu, včetně dědického práva apod. Osvojitelé získávají k dítěti práva a povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti. Vztah dítěte k jeho původním rodičům zcela zaniká.

PORUČENSKÁ PÉČE (poručenství)

Poručenství plní funkci náhradní rodinné péče. Jeho hlavní účelem je ochrana nezletilého dítěte, které vzhledem ke svému věku nemá plnou způsobilost k právním úkonům a ocitne se bez svého zákonného zástupce, a to v následujících případech, kdy rodiče:

- zemřeli
- byli zbaveni rodičovské odpovědnosti

- byl jim pozastaven výkon jejich rodičovské odpovědnosti
- nemají způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu (např. při nezletilosti)

Poručníka dítěte ustanovuje soud.

Soud zpravidla ustanoví poručníkem fyzickou osobu, přednost se dává osobě, kterou doporučili sami rodiče, zejména z řad příbuzných nebo osob dítěti blízkých.

Poručník:

- Poručník má vůči dítěti zásadně všechny povinnosti a práva jako rodič, ale nemá k dítěti vyživovací povinnost.
- Zákonem stanovená práva a povinnosti poručníka jsou zejména výchova dítěte, jeho zastupování a správa jeho majetku, naopak při rozhodování o podstatných věcech dítěte je třeba souhlasu soudu.
- Pokud poručník osobně pečuje o dítě, je zabezpečen dávkami státní sociální podpory jako při pěstounské péči.
- Poručenská péče podléhá dohledu soudu, kterému poručník podává pravidelně zprávy o výkonu poručenství.

PĚSTOUNSKÁ PÉČE

Dlouhodobá pěstounská péče:

Do pěstounské soud svěruje děti, jejichž výchova nemůže být zajištěna u rodičů. Dítě může být svěreno do společné pěstounské péče manželů i jednotlivce. Pěstoun o dítě pečuje a vykonává přiměřeně práva a povinnosti rodičů. Dítě zůstává v pěstounské péči po dobu, než si rodiče upraví podmínky pro převzetí dítěte zpět do jejich péče, pokud tak neučiní, může být dítě v pěstounské péči do své dospělosti.

Pěstounská péče na přechodnou dobu:

Jedná se o podporovanou formu pěstounství, kdy je dítě pěstounem přijato na dobu maximálně jednoho roku. Tato forma péče je využívána k péči o opuštěné či jinak ohrožené kojence či batolata a pro všechny děti v krizové situaci. Pěstoun je speciálně vyškolen k okamžitému přijetí dítěte a zajištění jeho komplexní péče do doby, než se zajistí návrat dítěte do původní rodiny nebo trvalé řešení situace dítěte (péče příbuzných, osvojení či dlouhodobá pěstounská péče).

PODMÍNKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE:

Pěstounská péče je také jednou z forem náhradní rodinné péče, která je státem garantovaná a zajišťuje dostatečné hmotné zabezpečení dítěte i přiměřenou odměnu těm, kteří se ho ujali.

Pěstoun:

- má právo zastupovat dítě a spravovat jeho záležitosti jen v běžných věcech
- v ostatních případech je potřeba souhlasu zákonného zástupce či souhlasu soudu, neboť při této formě náhradní rodinné péče zůstávají zachována práva a povinnosti biologických rodičů
- účelem pěstounské péče je poskytnout dítěti náhradní domov a zajištění jak po citové, tak po hmotné stránce
- pěstounská péče vzniká rozhodnutím soudu a zpravidla zaniká zletilostí dítěte, popř. rozhodnutím soudu o jejím zrušení
- zrušení proběhne vždy na návrh pěstouna

Doprovázení pěstounských rodin – odkaz na seznam pověřených osob:

[Pověřené osoby k výkonu sociálně-právní ochrany dětí: Sociálně - právní ochrana dětí: Ústecký kraj \(kr-ustecky.cz\)](#)

PÉČE JINÉ OSOBY (svěřenectví)

O svěřené dítě pečuje na základě rozhodnutí soudu osoba příbuzná či dítěti blízká a známá, rodičům zůstává zachována rodičovská odpovědnost i vyživovací povinnost, soud stanovuje rodiči povinnost hradit dítěti výživné k rukám pečující osoby, dítě má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, od kterého je odečteno soudem stanovené výživné, osoba pečující má povinnost spolupracovat s OSPOD dítěte, osoba pečující může zastupovat dítě pouze v oblastech vymezených soudním rozhodnutím.

KDO SI MŮŽE PODAT ŽÁDOST O SVĚŘENÍ DÍTĚTE DO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE:

O svěření dítěte do náhradní rodinné péče může požádat osoba (jednotlivec i manželé) starší 18 let, občan ČR nebo cizinec s trvalým pobytem na území ČR. Předmětem zkoumání je věk žadatelů, jejich mravní a trestní bezúhonnost, zdravotní stav, vychovatelské schopnosti, ekonomické a sociální poměry.

PODMÍNKY A POSTUP:

- V případě zájmu kontaktujte pracovnice pro náhradní rodinnou péči na odboru sociální péče, oddělení náhradní rodinné péče, Magistrátu města Ústí nad Labem
- Pracovnice s vámi prodiskutují váš záměr a seznámí vás s problematikou náhradní rodinné péče.

- Pokud se při této konzultaci rozhodnete svůj záměr realizovat, budou vám předány potřebné formuláře a vysvětlen celý další postup včetně poučení o dalších dokladech nutných k podání žádosti či návrhu.
- Formy náhradní rodinné péče upravené zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Kontakty:

Adresa:

Magistrát města Ústí nad Labem
OSP - ONRP
Mírové náměstí 3097/37
400 01 Ústí nad Labem

Telefon:

pevná linka: 475 271 111
fax: 475 271 724

E-mailová adresa:

podatelna.magistrat@mag-ul.cz

Internetové stránky:

<http://www.usti-nad-labem.cz>